

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri Francisci Chiffletii, Vesontionensis, Societatis Jesu
Presbyteri, Opuscula Quatuor.**

Chiflet, Pierre François

Parisiis, 1679

IV. Guidonis primogeniti conjux, Abbatissa Elariaci prope Divionem,
quando haec scribebat Gaufridus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9409

174 *Excerpta de vita S. Bernardi:*

tres suos, volens conversionis eorum socius fieri. Sed quia parvulus erat, remittebant eum, & reddebant patri suo. Tandem non ferentes importunitatem ejus, tradunt eum Sacerdoti cuidam, ut disceret litteras: & ubi paululum crevit, factus est & ipse Novitius apud Cistercium, & suscepto post anni spatium habitu, reditus est Fratribus in Clara valle.

IV. Guidonis primogeniti conjux, Abbatissa Elariaci prope Divionem, quando hæc scribebat Gaufridus.

SENIOR frater ejus Guido cum de conversione loqueretur ei, excusare se cepit de uxoris vinculo quod solverenon liceat. Promisit tamen in fide, & dextram dedit, venturum sese cum fratre, si posset ab uxore licentiam obtinere. Ad quem illicò frater ait: Ut meliori sis animo, ego quoque in eadem tibi fide promitto, ante proximum Pascha, aut licentiã, immò & petitione, aut certè morte ipsius, solvendum te à lege uxoris. Et

OPUSCULUM IV. 175

promisit in manu ipsius. Nec multò post factum est uti prædixit, & cæpit juvencula nobilis & decora, cum omni instantiâ lacrymarum, in cubiculo, stupenti viro pro conversionis licentiâ supplicare. Ipsa est quæ usque hodie in Monasterio Lairicus, quod prope Divionum situm est, perseverat mulier virtutis, & multarum in Christo Virginum Mater.

Sub hujus Præfectæ Lariacensis curâ fuisse videtur Aremburgis, Hugonis II. Burgundiæ Ducis filia, de cujus dote sunt tabulæ sequentes ex autographo Benigniano descriptæ.

Hugo II. Dux Burgundiæ, Aremburgem filiam suam in Monasterio Lariacensi velandam Deo consecrans, dat eidem Monasterio omnem Justitiam, cum omnibus exactationibus & consuetudinibus quas apud Lariacum habebat: laudantibus Mathilde conjuge, & quatuor filiis, Odone, Roberto, Henrico, atque Hugone: adstantibus, Hugone S. Benigni, Stephano

176 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

Cisterciensi, Bernardo Claravallensi, & Herberto S. Stephani Divionensis Abbatibus, aliisque Reverendis ac Nobilibus viris. Circa annum Christi 1127.

» **I**N NOMINE sanctæ & individuæ
» Trinitatis. Præsentibus cunctis &
» futuris notifico, quòd ego Hugo Dux
» Burgundiæ, quando filiam meam
» **A**REMBURGEM tradidi in Monaste-
» rio *Lariacensi* Deo servire, laude
» uxoris meæ *Mathildis* ac filiorum meo-
» rum *Odonis, Roberti, Henrici*, atque
» *Hugonis*, dederim Deo & Sancto Beni-
» gno Divionensi, ac Monialibus de
» *Lariaco*, omnem Justitiam, cum omni-
» bus exactionibus & consuetudinibus
» quas apud *Lariacum* habebam, vel me
» debere ibidem habere dicebam: & con-
» cesserim ut Monachi qui eidem loco
» præessent, jure quieto in perpetuum
» illas haberent. Huic autem donationi
» meæ interfuerunt plures tam sæculares
» nobilissimi viri, quàm religiosi, qui
» etiam

OPUSCULUM IV. 177

etiam inde testes existunt. HUGO Ab-
bas Divionensis, STEPHANUS Ab-
bas Cisterciensis, BERNARDUS Ab-
bas de Claravalle, Girardus frater ejus,
Herbertus Abbas sancti Stephani Di-
vionensis, Walo Abbas, Raynerius de
Rupe, Girardus de Castellione, Johan-
nes de Belnâ, & Raynardus frater ejus,
Widricus Divionensis, & Aymo fra-
ter ejus, Carpinus, Hugo de Besuâ,
Petrus frater ejus, Hugo de Ysio, Oddo
Coccus, Uldierius, Robertus Sacrista,
& alii plures.

M

Harum tabularum epocham demonstrant Herbertus S. Stephani, & Hugo S. Benigni Divionensis Abbates. Iniit enim Herbertus anno 1125. Abdicavit autem Hugo 1129. Medio igitur tempore, adeoque circa annum 1127. in Larcio velata est Aremburgis.

OPUSCULUM IV. 179

Eodem porrò se receperat Guidonis primogeniti Bernardum fratrem in Monasterium Cisterciense comitatu conjux, ex anno 1113. quæ si jam anno 1127. Larensi Parthenoni nondum præerat, poterat certè regis puellæ Aremburgis educationi à Monasterii Matre præfici. Quo factum videtur, ut adesset inter cæteros Bernardus ejus dotationi, sive ut illius cum cælesti Agno nuptias suâ præsentia cohonestaret, sive ut illam fratris suæ de meliore notâ commendaret.

Lariaci sive Elariaci dominium utile, Sancto Benigno jam olim contulerat Guntrannus Rex, confirmaverat Rex Chlotarius III. Wilfechramno Abbati, ix. Kalendas Novembris, anno regni sui octavo: addidit Hugo Dux II. dominium altum quasi pro dote filie suæ Aremburgis. Si quæris de origine Lariacensis Parthenonis, aio videri ad Jarentonis Abbatis tempora referendam. Ex Chronico Hugonis Floriam.

M ij

180 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

ensis, Jarento apud Casam Dei habitum suscepit monasticum anno Christi 1074. Vasta erat eremus, utpote quæ ante annos viginti, habitationes hominum non noverat. Ibi mox compulsus est magister fieri ex discipulo, & Prioris suscepit officium jussu Duranni Abbatis, & totius Congregationis voto. Triennium eo munere est perfunctus, donec in Concilio Augustodunensi creatus est Abbas S. Benigni Divionensis, & à Rainardo, cognomento Hugone, Lingonensi Episcopo sollemni ritu consecratus xv. Kalendas Octobris anni 1077. Jarento jam Abbas, proximè sequenti anno 1078. xiiii. Kalendas Julii privilegium obtinet à Gregorio Papa VII. in quo inter alia hæc ait Pontifex: *Ecclesiam quoque Beati Germani de Laré, ubi Sanctimonialia consistunt, vobis perpetuò confirmamus possidendam: & ut ipsa Sanctimonialia nunquam à subjectione Ecclesie Divionensis se removeant, sub ana-*

P. M.

OPUSCULUM IV. 181

themate prohibemus; sed semper per vestram providentiam gubernentur. Dederat (ut jam monui) Guntrannus Rex Sancto Benigno vicum qui est in prospectu hujus Monasterii (inquit auctor Chronici Benigniani) tunc magna amplitudinis, vocatum Elariacum, cum omnibus appendiciis suis, super Oscaram fluvium situm. Sed de Monialium ibi constitutâ familiâ nullum uspiam verbum ante Jarentonem, Junge nunc tempora, compara inter se eventus, & ad rerum gestarum adjuncta animum adverte.

Hildeberti Marchiæ Comitis filia, anno Christi 1076. ad Casæ Dei vastam eremum fit Monialis. Cujus porro curæ committitur, nisi Jarentonis qui Prior erat Casæ Dei ex anno 1074. Cùm exinde aliò deductas fuisse constet Casæ Dei Moniales, numquid locum quasi digito monstrat Jarento, factus Abbas Divionensis autumnno anni 1077. Vicum nempe Elariacum dittonis S. Benigni, & in Benigniani Mo-

182 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

nasterii prospectu positum? Et Sanctimonialium Congregationis in S. Benigni agro constitutæ regimen quid necesse erat rescripto Pontificio Benignianis vindicare, nisi ut ab eo arcerentur Casæ Dei Monachi, qui tanquam à se Deo consecratas, velle poterant ubique regere, ac sibi habere obnoxias.

Plura nos de hoc argumento in Sacratio nostro Jurenfi, hoc est, in Historiâ Monasterii S. Claudii, brevè (ut speramus) typis excudendâ: cum ageremus de sancto Simone ex Comite ad S. Eugendum Monacho. Hunc enim sibi generum ambierat Hildebertus Marchiæ Comes. Sed oblatam sibi conjugem Simon in Christi Sponsam convertit, quâ ad Casam Dei factâ Moniali, factus ipse est Jurensum Patrum sanctitatis æmulator.

Hæc de exordiis Lareyensis seu Lariacensis Monasterii, quo excepta est Aremburgis Hugonis II. Burgundiæ

OPUSCULUM IV. 183

Ducis filia, de nomine ataviæ suæ sic appellata. Sed his principiis non respondit recentiorum temporum cursus. Laxatâ sæculis posterioribus & Monachorum Benignianorum, & Lariacensium Monialium disciplinâ, primùm harum imminutus est numerus, & loci proventus inter Monachos & Moniales divisi, tandem Priori Monacho ad hanc diem cessere in solidum: nuper (ut audio) Ludovici Magni, Christianissimi Regis studio, sustinendis Societatis JESU Orientalibus Missionibus destinati.

Lareyi antiquum statum ex Archivi Benigniani sequentibus aliquot tabulis cognosces.

184 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

*Guntrannus Rex dat S. Benigno Vicum
Elariacum, in prospectu Benigniani
Monasterii situm, cum omnibus re-
bus ad illum spectantibus, anno regni
sui XXIII. ære vulgaris 583.*

Ex Chronico S. Benigni, cap. XVIII.

» **G**UNTRANNUS Rex Franco-
» rum, cum jam anno XXIII. Re-
» gnum Burgundiæ feliciter regeret, vi-
» dens sibi liberos non superesse, cœpit
» thesauros suos in eleemosynis paupe-
» rum distribuere, Monasteria & loca
» sancta ex ipsis thesauris ditare: inter
» quæ & ecclesiam hujus patroni nostri,
» sancti scilicet Martyris Benigni, donis
» optimis extulit. Ipse denique dom-
» nus Guntrannus præcellentissimus Rex
» dedit sancto Benigno vicum qui est in
» prospectu hujus Monasterii, tunc ma-
» gnæ amplitudinis, vocatum ELARIA-
» CUM, cum omnibus appendiciis suis,
» super Oscaram fluvium situm. Et om-

OPUSCULUM IV. 10,

nia quæ nunc usque ad possessionem
pertinent hujus loci, à ponte Divionis
usque Floriacum villam, contulit me-
moratus Princeps sancto Martyri Be-
nigno. In Biciso scilicet, in villa Co-
lonicas dictâ, in Plomberias, in Sili-
niaco, in Scontio, in Villari, in Cam-
paniaco, in Lentennaco, in Girone,
in Corcellas, in Flaviniaco, in Pruni-
do, in Jussiaco, in Matriniaco, in Bar-
biriaco. His & aliis locis mansa vesti-
ta, & absa, cum mancipiis plurimis
utriusque sexûs, terris cultis & incul-
tis, vineis, silvis, pratis, pascuis, aquis
aquarûmque decursibus, ingreditiis,
exis & egressis, omnibus rebus exqui-
sitis & inquirendis, totum ad integrum
contulit memoriâ dignus Rex Gun-
trannus Deo & Sancto Benigno, ad
victum Monachorum Deo in hoc loco
deservientium: ut pro se ac sequentium
Regum salute & peccatorum remissio-
ne, regnîque totius statu Domini exo-
rent clementiam Monachi in isto loco
degentes.

Ex eodem Chronico, capite xxxvii.

» **A** NNO igitur octavo regni sui
» Clotharius Rex, residens Mosol-
» laco Palatio suo cum Episcopis & Prin-
» cipibus regni sui, Wulfechramnus Ab-
» bas hujus loci adiit ejus præsentiam,
» conquerens super quorundam Militum
» ejus violentiâ. Guntrannus namque Rex
» dederat Sancto Benigno Martyri, pa-
» trono Divionensis loci, ELARIACUM
» villam, cum omnibus appendiciis suis.
» De cujus possessionis terris suprascripti
» calumniatores molestias inferebant
» multas memorato Abbati, Monachis-
» que hujus loci. Rex ergo Clotharius
» annuens ejus precibus fecit præceptum
» Sancto Benigno de præscripto fundo,
» anuloque suo jussit insigniri, ut nullus
» supradictorum calumniatorum, aut eo-
» rum heredes vel successores, aut ullus
» aliquis alius cujuscunque honoris ac
» dignitatis, in denominato agro audeat
» aliquam vim inferre. Erat tunc Ma-

OPUSCULUM IV. 187

jordomus Regis suprà nominatus Au-
bedo, quem in scripto ejusdem præce-
pti Audebellum vocat.

Clotharii III. anno octavo, Christi 667.

*IX. Kalendas Novembris Benignianis
Lareyum vindicat Wlfechramnus Ab-
bas: cujus antecessor hîc appellatur Ri-
chimarus, equalis Bertoaldi Lingonen-
sis Episcopi, subscripti in Concilio Ca-
bilonensi circa annum Christi 650.*

Ex antiquo apographo.

CLOTARIUS Rex Francorum,
vir illuster. Quotiescumque al-
tercantum jurgia Palatii nostri, nostra,
nostrorumque fidelium aut Ecclesiarum
feu Sacerdotum, pro quarumcum-
que rerum negotiis noscuntur adve-
nire, oportet nobis in Dei nomi-
ne juxta legum severitatem inquirere,
ut deinceps nulla videatur quæstio re-
moveri. Ideoque cum nos in Dei nomi-
ne, Masolago in Palatio nostro, unà

188 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

„ cum Apostolicis viris Patribus nostris
„ Episcopis , Optimatibus , cæterisque
„ Palatii nostri ministris ; necnon & Au-
„ dobello Palatii nostri Comite , qui de
„ ipso ministerio ad præsens nobis deser-
„ vire videbatur , ad univerforum causas
„ audiendas , justoque judicio terminan-
„ das resideremus ; advenientes ibi acto-
„ res Basilicæ domni Benigni , quæ est
„ sub oppidum Divione constructa , (ubi
„ ipse pretiosus Martyr in corpore re-
„ quiescit , & vir venerabilis Wlfe-
„ chramnus Abba præesse videtur) vi-
„ debantur repetere à quibusdam ho-
„ minibus , dicentes quia anteaucto tem-
„ pore bonæ recordationis parens noster
„ domnus Guntrannus quondam Rex ,
„ per testamenti sui paginam ad ipsam
„ Basilicam Sancti Benigni , villam nun-
„ cupatam Elariacum , cum adjacentiis ,
„ vel omni re ad se pertinente conce-
„ sisset ; & ipsi homines infra ipsos ter-
„ minos commanentes , ex parte maximâ
„ plurima pervasissent , vel ad suam par-

tem contradicerent, & redditus terræ
partibus ipsius Basilicæ reddere con-
tempnerent, & silvas de ipso agro de-
vastassent; & terram exinde aut prata
per loca plurima invasissent, vel vineas
plantassent, aut calmas rupissent.

Econtrà illi dicebant, quòd ipse
Princeps domnus Gundrannus per præ-
ceptionem quam in præsentì protule-
runt relegendam, in antecessores pa-
rentes eorum firmasset; ubi contine-
batur quòd ab eo tempore quo ipsum
agrum Elariacum jam dictus Princeps
ad memoratam Basilicam Sancti Beni-
gni contulerat, per munificentiam ip-
sius Principis promeruerant, ut quid-
quid ex successione parentum habe-
bant, hoc in idipsis confirmatum esse
deberet. Interrogatum est à nostris Pro-
ceribus, si cessionem ipsius domni Gun-
dranni, aut aliorum Principum, seu
alia instrumenta de ipso agro habebant,
an non, in præsentì edicere deberent.
Sed ipsi professi sunt ad præsens, quòd

190 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

» aliud instrumentum nullum vel firma-
» tionem magis exinde non haberent,
» quàm quod præsentabant. Unde & ip-
» sas confirmationes relectas & percur-
» sas, inventum est à fidelibus nostris
» quòd nullum detrimentum vel præju-
» dicium ipsa Basilica domni Benigni de
» ipso agro Elariacense exinde pate-
» retur. Etiam & pactionem præsentā-
» bant, qualiter antecessor suprascripti
» Wlfechramni Richimarus quondam
» Abba, seu & Apostolicus vir domnus
» Bertoaldus Episcopus, unà cum ipsis
» vel parentes eorum, de parte maximâ
» de infra termino ipso Elariacense con-
» tentionem maximam habuissent, &
» ipsas terminations perambulassent, &
» signa posuissent. Proinde nos taliter
» unà cum nostris Proceribus, in quan-
» tum illuster vir Audobaldus Comes
» Palatii nostri testimoniavit, constitit
» decrevisse, ut dum hæc causa inter
» ipsos (sicut superius continetur) ta-
» liter acta vel inquisita fuisset per or-

OPUSCULUM IV. 191

dinem, jubemus ipso agro Elariacen-
 se, quantumcumque dominus Gun-
 drannus per testamenti sui paginam
 ibidem delegavit, postpositâ & calca-
 tâ ipsâ confirmatione, vel reliquas à
 successoribus Principibus factas descri-
 ptiones: ne deinceps per ipsas aliqua
 removeri videatur causatio; sed quod
 hæcenus tenuisse videbuntur infra ipso
 pago Elariacense, vel ubicumque, tam
 terris, curtiferis, casis, vineis, pratis,
 silvis, pascuis, aquis, adjacentibûsque
 suis per alia loca, cum omni jure te-
 neant, possideant absque sollicitudine,
 absque alicujus repetitione: fitque in
 Dei nomine ad partem Sancti Benigni
 & provisorum loci, subjectorûmque eo-
 rum evindicatum omni tempore: & fit
 in posterum de hac re sopita causatio.

Abbelenus recognovit & datavit
 sub die nono Kalendarum Novem-
 bris, in anno octavo regnante domino
 nostro CHLOTARIO feliciter. Amen.
 Airardus Presbyter recognovi & sub-
 scripsi.

192 *Excerpta de vita S. Bernardi:*

Gregorius Papa VII. Farentoni Abbati, ejusque Monasterio, jus eligendi Abbatem, exemptionem ab interdicto Episcopi Lingonensis, jus recipiendi Monachos, & ministros pro Ecclesiis sibi subjectis Episcopo presentandi: libertatem claustrum: possessionem Ecclesie S. Germani de Laré, & in ejus Sanctimonialibus jurisdictionem: omnia denique bona & jura sua, Apostolicâ auctoritate confirmat, anno Christi 1078. Pontificatus V.

Ex autographo.

» **G**REGORIUS Episcopus servus
» servorum Dei venerabili filio
» GARENTONI Abbati Divionensis
» Monasterii, ejusque successoribus regu-
» lariter promovendis in perpetuum. Su-
» pernæ miserationis respectu ad hoc
» universalis Ecclesiæ curam suscepimus
» & Apostolici moderaminis sollicitudi-
» nem gerimus, ut justis precantium votis
» attentâ

OPUSCULUM IV. 193

attentâ benignitatē faveamus. Proinde,
 dilectē in Domino fili JARENTO Ab-
 ba, petitionibus tuis grato occurren-
 tes assensu, libertati ac quieti Mona-
 sterii vestri auctore Domino duximus
 providendum. Siquidem ipsum Cœno-
 bium sub Sedis Apostolicæ protectione
 suscepimus: & obeunte te nunc ejus-
 dem loci Abbate, vel tuorum quoli-
 bet successorum, nullus ibi qualibet
 subreptionis astutiâ seu violentiâ præ-
 ponatur, nisi quem Fratres communi
 consensu secundùm timorem Dei, &
 Regulam Sancti Benedicti elegerint:
 maximè de eadem Congregatione, si
 idoneus inventus fuerit. Quòd si talis
 qui huic regimini congruat, inter eos
 inveniri non possit, aliunde sibi Patrem
 & Magistrum expetant, & à Lingo-
 nensi Episcopo consecrandum ordi-
 nandùmque provideant: si tamen ipse
 Episcopus gratiam Apostolicæ Sedis
 habuerit, & canonicè facere ipsam or-
 dinationem voluerit. Quòd si aliquid

N

194 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

» horum obstiterit, liceat Electo ejus-
» dem Monasterii, aut ad Apostolicam Se-
» dem recurrere, aut à quocumque volue-
» rit religioso Episcopo consecrationem,
» & Clericorum ordinationes, atque cæ-
» tera quæ ad Episcopum pertinent, sus-
» cipere. Statuimus etiam ne ab Epi-
» scopo vel ministris Lingonensis Eccle-
» siæ, divina vestro Monasterio interdi-
» cantur officia: sed continuè celebren-
» tur, nisi eisdem causis Fratres cessare
» oporteat, quæ Sedis Apostolicæ Præ-
» sulis *Benedicti* determinatione distinctæ
» sunt. Illam quoque in Monachis tuis
» quietem ac libertatem, quam idem
» Præsul decreto suo firmavit, nos Bea-
» ti Petri & nostrâ auctoritate intemera-
» tam perpetuò manere sancimus. Qui-
» cumque verò Clericorum vel laïco-
» rum sese in Monasterio vestro voluerit
» conferre, vobis liceat eos sine aliquâ
» contradictione recipere, dummodò
» propriâ culpâ excommunicati non fue-
» rint, vel nominatim interdicti. Confir-

OPUSCULUM IV. 195

mamus etiam vobis Ecclesias vestras
quascumque nunc possideris, seu quas,
largiente Deo, in posterum canonicè
possidebitis, statuentes ut nullus Cle-
ricorum sine assensu vestro in eis au-
deat ministrare: sed quotiescumque in
aliquâ earum minister fuerit subrogan-
dus, vos idoneum ad hoc eligentes
Episcopo præsentate: qui Episcopus
curam ei animarum injungat, & sic vo-
bis de temporalibus, Episcopo verò
de spiritualibus debeat respondere. Si
quis autem contra hanc formam in eis-
dem Ecclesiis ministrare præsumpserit,
nos eum ab officii sui executione sus-
pendimus. Claustro etiam in quo Mo-
nasterium vestrum situm est, eam li-
bertatem & immunitatem concedimus,
quam illustris Rex ROBERTUS no-
scitur contulisse, ut ab omni invasione
& violentiâ Ducis & hominum suo-
rum sit in perpetuum liberum ac secu-
rum, ita ut nichil prorsus à Torrente
qui Castri, Sanctique causam dividit,

196 *Excerpta de vita S. Bernardi.*

„ aliquis vel auferre præsumat vel acci-
„ pere. Ecclesiam quoque Beati Germa-
„ ni de *Laré*, ubi Sanctimonialia confi-
„ stunt, vobis perpetuò confirmamus pos-
„ sidendam: & ut ipsæ Sanctimonialia
„ nunquam à subjectione Ecclesiæ Divio-
„ nensis se removeant, sub anathemate
„ prohibemus; sed semper per vestram
„ providentiam gubernentur. Decerni-
„ mus itaque ut nulli omninò hominum
„ liceat idem Monasterium temerè per-
„ turbare, aut ejus possessiones auferre,
„ vel ablatas retinere, minuere, vel te-
„ merariis vexationibus fatigare. Sed om-
„ ninò integra conserventur, eorum pro-
„ quorum sustentatione ac gubernatione
„ concessa sunt, usibus omnimodis pro-
„ futura. Si qua sanè ecclesiastica, sæ-
„ cularisve persona hanc nostræ consti-
„ tutionis paginam agnoscens, contra eam
„ temerè venire temptaverit, & ammo-
„ nita semel & secundò si non congruâ
„ satisfactione emendaverit, potestatis
„ honorisque sui dignitate careat, ream-

OPUSCULUM IV. 197

que se divino iudicio existere de per-
petratâ iniquitate cognoscat : & à sa-
cratissimo Corpore & Sanguine Dei
& Domini Redemptoris nostri JESU
CHRISTI aliena fiat, atque in extremo
examine districtæ ultioni subjaceat.
Cunctis autem eidem loco justa servan-
tibus, sit pax Domini nostri JESU CHRI-
STI, quatinus & hîc fructum bonæ
actionis percipiant, & apud districtum
judicem præmia æternæ pacis inve-
niant. Amen, Amen, Amen.

Ego GREGORIUS sanctæ Ca-
tholicæ Ecclesiæ Episcopus. Data La-
terani per manum *Johannis* S. R. Ec-
clesiæ Diaconi Cardinalis XIII. Kal. Ju-
lii. Anno ab Incarnatione Domini
M. LXXVIII. Indictione I. Pontificatûs
autem Domni *Gregorii* P. P. VII.
quinto.

Bulla plumbea cum inscriptione

† GREGORII PAPÆ VII.

N iij